

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Філологічний факультет
Кафедра української мови та славістики**

ЛІНГВІСТИЧНІ СТУДІЇ МОЛОДИХ ДОСЛІДНИКІВ

Збірник наукових праць

Випуск 14

Рівне – 2025

*Рекомендовано до друку вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 8 від 30 червня 2025 року)*

Рецензенти:

Ніколаєнко Л. І., кандидат філологічних наук, старший науковий співробітник відділу слов'янських мов Інституту мовознавства імені О. О. Потебні;

Мединська Н. М., доктор філологічних наук, професор кафедри української мови та методик викладання, проректор з наукової роботи Міжнародного економіко-гуманітарного університету імені академіка Степана Дем'янчука;

Деменчук О. В., доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри романо-германської філології Рівненського державного гуманітарного університету.

Редакційна колегія:

Адах Н. А., канд. філол. н., доцент кафедри української мови та славістики РДГУ (*заст. гол. ред.*);

Антончук О. М., канд. пед. наук, доцент кафедри української мови та славістики РДГУ;

Архангельська А. М., докт. філол. н., професор кафедри славістики (секція україністики) Університету ім. Ф. Палацького в Оломоуці (Чеська Республіка);

Вокальчук Є. Л., канд. пед. н., доцент, завідувач навчально-методичного кабінету Рівненського економіко-технологічного коледжу НУВГП;

Волос Н. П., канд. філол. н., доцент кафедри української мови та славістики РДГУ (*гол. ред.*);

Гаврилюк Н. В., канд. філол. н., доцент кафедри української мови та славістики РДГУ (*заст. гол. ред.*);

Максимчук В. В., канд. філол. н., доцент, завідувач кафедри української мови і літератури НУ «Острозька академія»;

Мороз Л. В., канд. філол. н., професор, завідувач кафедри іноземних мов РДГУ;

Ніколайчук Г. І., канд. пед. н., професор, декан філологічного факультету РДГУ;

Павлюк Н. П., канд. пед. наук, доцент кафедри української мови та славістики РДГУ;

Ричагівська Ю. Є., канд. філол. н., доцент кафедри української мови та славістики РДГУ (*заст. гол. ред.*);

Совтис Н. М., докт. філол. н., професор, завідувач кафедри української мови та славістики РДГУ;

Шкарбан Т. М., канд. філол. н., доцент кафедри української мови та славістики РДГУ;

Шульжук Н. В., канд. філол. н., доцент кафедри української мови та славістики РДГУ.

Л 59 Лінгвістичні студії молодих дослідників: Збірник наукових праць. Рівне : РДГУ. 2025. Вип. 14. 229 с.

До збірника увійшли матеріали конференції, присвяченої пам'яті професора Каленика Шульжука та професорки Галини Вокальчук, зокрема статті молодих дослідників і провідних фахівців у галузі філології та лінгводидактики.. У працях розглянуто актуальні питання граматики сучасної української мови, лексикології, проблеми мовної освіти, актуальні питання міжкультурної комунікації, мовно-літературні трансформації.

Для науковців, викладачів, аспірантів, студентів-філологів, учнів шкіл.

Відповідальна за випуск – канд. філол. наук, доцент Н. П. Волос.

Видання здійснено в межах наукового проекту кафедри української мови та славістики Рівненського державного гуманітарного університету «Лінгвістичні студії молодих дослідників».

Самсонік Інна

(Науковий керівник – Ричагівська Ю. Є., кандидат філологічних наук, доцент)

СУЧАСНИЙ МОЛОДІЖНИЙ СЛЕНГ ЯК МОВНЕ ЯВИЩЕ

У статті розглянуто сучасний молодіжний сленг як динамічне мовне явище, що відображає креативність молоді та сучасні соціокультурні процеси. Проаналізовано основні риси сленгу, функції та класифікацію, а також вплив інтернет-середовища на формування нових сленгових одиниць.

Ключові слова: *молодіжний сленг, інтернет-комунікація, сленгізми, жаргон, неформальні мовні одиниці.*

The article examines modern youth slang as a dynamic linguistic phenomenon that reflects youth creativity and modern socio-cultural processes. The main features of slang, functions and classification are analyzed, as well as the influence of the Internet environment on the formation of new slang units.

Key words: *youth slang, Internet communication, slangisms, jargon, informal language units.*

Постановка проблеми. Молодіжний сленг є неоднозначним явищем. З одного боку, він відображає творчий підхід молоді до мови, її здатність швидко адаптувати мовні ресурси під нові реалії та соціальні умови. З іншого боку, поширення сленгу викликає занепокоєння щодо можливого впливу на нормативність і загальний рівень мовленнєвої культури. Сленг часто має нестандартну граматичну та лексичну структуру, що може викликати труднощі у взаєморозумінні між різними віковими та соціальними групами.

Мета статті – проаналізувати сучасний молодіжний сленг як мовне явище, виявити його ключові характеристики та функції.

Актуальність дослідження молодіжного сленгу зумовлена його поширенням у сучасному суспільстві, особливо в інтернет-середовищі та соціальних мережах, та активною інтеграцією в різні сфери комунікації. Вивчення цього явища дозволяє зрозуміти не тільки мовні тенденції, але й соціальні процеси, що відбуваються в молодіжному середовищі.

Виклад основного матеріалу. Термін «сленг» не має однозначного визначення у науковій літературі. Лінгвісти трактують його по-різному, залежно від контексту дослідження. Одні мовознавці вважають сленг особливим видом неформальної лексики в межах окремих соціальних груп, для якої характерна емоційність та експресивність [7; 8]. Інші вчені ототожнюють сленг із жарго чи жаргоном, стверджуючи, що сленгізми – це жаргонні слова, що характерні людям певних соціальних прошарків [3; 4].

Сленг – нелітературна додаткова лексична система, яка представляє паралельну експресивно-оцінну, найчастіше стилістично знижену синонімію позначень загальновідомих понять і належить певній соціальній субкультури; різновид соціолекту, соціально маркованої лексики певної суспільної групи (професійної, вікової тощо) в межах національної мови [6, с. 560]. Поняття «молодіжний сленг» розглядають як синонім до термінів «молодіжний жаргон», «молодіжний соціолект», «молодіжна мова», «молодіжне жарго» [9, с. 5]. А. Загнітко у «Словнику сучасної лінгвістики: поняття і терміни» трактує це явище так: «Сленг – жаргон, що використовується у відкритих соціальних групах для демонстрації належності до групи; слова та вислови в англійській усній мові, які вживають люди певних вікових, професійних, соціальних прошарків» [4, с. 304].

Основними характерними рисами сленгу вважають такі: уживання переважно в усному неформальному мовленні; емоційно-експресивне та фамільярне забарвлення; стилістична обмеженість; груповий характер функціонування; належність до нелітературної лексики тощо [1]. Сленгові слова

часто мають емоційне або іронічне забарвлення, і їхнє значення може швидко змінюватися чи зникати разом зі змінами у культурному, соціальному контексті. Крім того, сленг є маркером приналежності до певної соціальної чи вікової групи, яка використовує його для відмежування від інших груп.

Н. Годун зазначає, що вперше термін «сленг» зафіксовано в 1750 році зі значенням «мова вулиці». Припускають, що слово «сленг» походить від англійського «sling» – «метати, кидати» в тому значенні, у якому воно вживалося в яскравому архаїчному виразі «to sling one's jaw» – «говорити буйні, образливі речі» [2].

Сленг існував протягом всієї історії розвитку мов, проте саме в XX столітті його значення значно зросло, особливо серед молоді. Тогочасний сленг був тісно пов'язаний із субкультурами хіпі, панків і реперів, які впроваджували нові слова та вирази у своє мовлення.

Із початку XXI століття розвиток технологій, соціальних мереж і глобалізація призвели до ще більшої активізації молодіжного сленгу. Нові слова та вирази з'являються і розповсюджуються з неймовірною швидкістю завдяки мережі, зокрема платформам на кшталт «Твіттер», «Інстаграм», «Тікток». Сленг стає інтернаціональним, активно запозичуючи терміни з англійської мови та інших мов світу. Особливо помітним на формування нових слів та виразів є вплив інтернет-культури. Сленг як соціально зумовлене мовне явище охоплює велику кількість лексем, що виникають у межах певного середовища або груп людей. У сучасному мовознавстві існують різні підходи до класифікації сленгу [5, с. 133]:

1. За середовищем використання:

- побутовий сленг охоплює неформальну лексику, яка використовується у повсякденній комунікації. Це слова та вирази, що швидко виникають і поширюються серед людей, здебільшого молоді. Цей тип сленгу є найдинамічнішим і постійно змінюється.

- професійний сленг характерний для певних професійних груп (слова та

фрази, що використовуються для спрощення комунікації між представниками конкретної професії або сфери діяльності).

- інтернет-сленг – це сукупність нових слів і виразів, що виникли завдяки цифровим комунікаціям і соціальним медіа. Цей вид сленгу став невід’ємною частиною сучасної комунікації, особливо серед молоді.

2. За стилістичними ознаками:

- нейтральний,
- звичайний,
- згрубілий.

3. За спорідненістю інтересів:

- комп’ютерний,
- автомобільний,
- музичний та ін.

Розвиток соціальних медіа кардинально змінив не лише способи комунікації, але й мовні процеси, зокрема формування та поширення молодіжного сленгу. Інтернет, а зокрема соціальні мережі «Твіттер», «Інстаграм», «Тікток», «Ютуб» та інші, стали глобальними платформами для виникнення нових слів, виразів і мемів, які миттєво поширюються в молодіжних спільнотах. Комунікація в соціальних мережах вирізняється швидкістю і масовістю, завдяки чому молодіжний сленг розвивається і змінюється швидше, ніж будь-коли раніше.

Нові слова та вирази народжуються в межах конкретних подій чи контекстів і швидко стають популярними, коли хтось із публічних осіб уживає їх слова на своїх платформах. Так сленг із певного регіону чи спільноти може швидко поширитися глобально, стаючи елементом міжкультурного обміну.

Кожна платформа має свої особливості, що впливають на творення нових форм сленгу. Наприклад, соціальні медіа «Інстаграм» і «Тікток» орієнтовані на візуальний контент, де важливу роль відіграють меми як одне з найпотужніших

джерел творення сленгу. Це короткі фрази, зображення або відео, що передають певну ідею, емоцію чи гумор, стають надзвичайно популярними завдяки підхопленню різними користувачами та поширенню серед різних спільнот. Цікаво, що меми, які народжуються в одному культурному контексті, часто стають глобальними завдяки перекладам або адаптації до інших мов і культур.

Сленг у соціальних мережах допомагає молоді підкреслити свою приналежність до певної групи або субкультури, а також створює внутрішню мову для спілкування в межах своєї спільноти. Водночас молодіжний сленг, який формується в соціальних медіа, є способом креативно виразити індивідуальність. Соціальні платформи, де молоді люди можуть створювати короткі відео, використовувати сленг, меми та інші інструменти комунікації, стають місцем для мовних експериментів.

Насамперед молодіжний сленг розглядаємо як тимчасове явище, оскільки більшість сленгових слів мають короткий життєвий цикл, пов'язаний зі швидкоплинністю трендів. Ці лексеми функціонують у певному соціальному середовищі і не переходять у загальний вжиток. Через динамічність сленг не є стабільним елементом мови, не впливає на неї в довготривалій перспективі, а відображає миттєву мовленнєву ситуацію.

Важливо також розуміти, що сленг виконує специфічну функцію в комунікації молоді: він слугує засобом самовираження, способом підкреслити свою індивідуальність. Водночас молоді люди зазвичай відчують різницю між сленгом як неформальною мовою і літературним варіантом, який використовують у формальних ситуаціях навчання чи роботи.

Постійне вживання сленгу може впливати на вміння використовувати літературну лексику, проте це питання більше пов'язуємо з індивідуальним культурним рівнем, ніж із безпосереднім впливом сленгу.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Дослідження сучасного молодіжного сленгу підтверджують його значну роль у мовній картині

світу української молоді, яка активно формує нові слова і значення відповідно до соціальних, культурних та технологічних змін. Сленг побутує як динамічний елемент мови і виконує важливі функції, забезпечуючи молодь можливістю самовираження та взаємодії в межах своєї соціальної групи. Вплив сленгу на літературну мову здебільшого обмежений і тимчасовий, що дозволяє розглядати його не як загрозу, а як частину природного розвитку мови. Водночас це не применшує ролі освіти й культури в забезпеченні грамотного володіння літературним варіантом мови та доречного використання неформальних одиниць.

У подальших студіях плануємо зосередитися на тематичних групах сленгу, способах творення запозичених слів, особливу увагу приділимо вивченню ролі іншомовної лексики у творенні сучасного молодіжного сленгу.

Література

1. Балабін В. В. Сучасний американський військовий сленг як проблема перекладу : автореф. дис. ... канд. філол. наук. Київ, 2002. 19 с.
2. Годун Н. Ділова українська мова з елементами професійного та розмовного сленгу в молодіжному середовищі. URL: <http://journlib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=2056> (дата звернення 14.06.2025).
3. Грабовий П. М. Український молодіжний сленг як лінгвокультурний феномен. *Компаративні дослідження слов'янських мов та літератур. пам'яті академіка Леоніда Булаховського*. 2010. № 11. С. 34–38.
4. Загнітко А. Словник сучасної лінгвістики: поняття і терміни : Словник. Донецьк : Дон., 2012. Т. 1. 402 с.
5. Мацюк Г. Р., Назаревич Л. Т. Молодіжний сленг: теоретичні аспекти і сфера використання. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія «Філологія». 2022. Вип. 53, Т. 1. С. 132–135.
6. Мосенкіс Ю. Український молодіжний сленг. *Дивослово*. 2007. № 12.

С. 32–35.

7. Назаревич Л., Гавдида Н. Професійний та молодіжний жаргони: особливості вживання у студентському середовищі. *Одеський лінгвістичний вісник*. Одеса, 2015. № 5. С 99–103.

8. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава : Довкілля-К, 2006. 716 с.

9. Столяр М. Ю. Значення молодіжного сленгу для розвитку мови. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. 2015. № 53. С. 233–236.

10. Ткачівська М. Молодіжна мова або «чужа територія» і фактори впливу на неї. *Актуальні проблеми романо-германської філології та прикладної лінгвістики*. 2017. Вип. 2 (15). С. 209–214.

11. Христенко О. С. Німецький молодіжний сленг: лінгвокогнітивний та соціолінгвістичний аспекти : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04. Київ, 2009. 20 с.

ЗМІСТ

НА ПОШАНУ СВІТЛОЇ ПАМ'ЯТІ
ПРОФЕСОРА КАЛЕНИКА ФЕДОРОВИЧА ШУЛЬЖУКА ТА
ПРОФЕСОРКИ ГАЛИНИ МИКОЛАЇВНИ ВОКАЛЬЧУК

Адах Наталія, Гаврилюк Наталія

ЗАВЖДИ В ПОШУКАХ НОВОГО: ТВОРЧОСВІТ ПРОФЕСОРА ГАЛИНИ
МИКОЛАЇВНИ ВОКАЛЬЧУК.....4

Ричагівська Юлія

ГРАМАТИЧНІ ОБРІЇ ПРОФЕСОРА КАЛЕНИКА ШУЛЬЖУКА.....13

РОЗДІЛ 1

ІННОВАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ У ГРАМАТИЦІ УКРАЇНСЬКОЇ ТА
СЛОВ'ЯНСЬКИХ МОВ ЄС

Барчук Людмила

СТИЛІСТИЧНИЙ СИНТАКСИС ЯК РОЗДІЛ ЛІНГВОСТИЛІСТИКИ.....20

Волос Наталія, Авдейчик Катерина

СИНТАКСИЧНІ КОНСТРУКЦІЇ З ОЗНАЧЕННЯМИ В РОМАНІ «ЗА СПИНОЮ»
ГАСЬКИ ШИЯН: СТРУКТУРНО-ФУНКЦІЙНИЙ АСПЕКТ.....25

Волос Наталія, Баковецька Дарина

КОМУНІКАТИВНО-ПРАГМАТИЧНЕ НАВАНТАЖЕННЯ СКЛАДНИХ
СПОЛУЧНИКОВИХ КОНСТРУКЦІЙ НЕРОЗЧЛЕНОВАНОЇ СТРУКТУРИ В
ТЕКСТАХ ТВОРІВ А. КОКОТЮХИ.....32

Волос Наталія, Сукало Тетяна

ЛІНГВАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ СКЛАДНИХ БАГАТОКОМПОНЕНТНИХ РЕЧЕНЬ У
ТВОРАХ НАТАЛІЇ ГУРНИЦЬКОЇ.....39

Шкарбан Тамара, Бабич Христина

СКЛАДНОСУРЯДНІ РЕЧЕННЯ У ПРОЗІ МАРІЇ МАТІОС.....47

Шульжук Наталія, Бальчаровська Богдана

МОРФОЛОГІЧНІ ВЕРБАЛІЗАТОРИ ЕМОЦІЙ У РОМАНІ «НЕ ОЗИРАЙСЯ І МОВЧИ» М. КІДРУКА.....	53
---	-----------

Шульжук Наталія, Пляшко Софія СИНТАКСИЧНІ МАРКЕРИ СІМЕЙНОГО КОНФЛІКТУ В ПОВІСТІ «КАЙДАШЕВА СІМ'Я» І. НЕЧУЯ-ЛЕВИЦЬКОГО.....	66
---	-----------

Шульжук Наталія, Тарасюк Анастасія ПРАГМАЛІНГВІСТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЗВЕРТАНЬ У ХУДОЖНЬОМУ МОВЛЕННІ ЛІНИ КОСТЕНКО (НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ «МАРУСЯ ЧУРАЙ»)	78
---	-----------

РОЗДІЛ 2

ЛЕКСИЧНА СИСТЕМА МОВИ В ЇЇ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКАХ І ДИНАМІЦІ

Буян Софія ОСОБЛИВОСТІ МОВНОЇ ПОВЕДІНКИ В ІНТЕРНЕТІ: СЛЕНГ, ЕМОДЗІ, МЕМИ,	93
--	-----------

Маслова Юлія РЕПРЕЗЕТАЦІЯ МЕДИЧНОЇ ТЕРМІННОЇ ЛЕКСИКИ У ГАЗЕТНОМУ ДИСКУРСІ ВОЄННОГО ПЕРІОДУ.....	98
--	-----------

Омельковець Руслана, Свірса Діана КОГНІТИВНО-ЛІНГВІСТИЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ НОМІНАЦІЇ «БУДЯК ПОНИКЛИЙ» У ФОЛЬКЛОРНИХ ТЕКСТАХ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ: ЕТНОСЕМІОТИЧНИЙ АСПЕКТ.....	111
--	------------

Самсонік Інна СУЧАСНИЙ МОЛОДІЖНИЙ СЛЕНГ ЯК МОВНЕ ЯВИЩЕ.....	117
--	------------

Ясак Світлана ТИПОВІ АНОРМАТИВИ В МОВЛЕННІ СУЧАСНОГО СТУДЕНТА.....	124
---	------------

РОЗДІЛ 3

МОВНА ОСВІТА: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Антончук Олександр

СУЧАСНИЙ ПІСЕННИЙ ДИСКУРС У МОВНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ.....132

Жакун Людмила

**ФОРМУВАННЯ МОВНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ПРЕДМЕТУ
«УКРАЇНСЬКА МОВА ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ».....139**

Левкович Софія

**ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИВЧЕННЯ ДІАЛЕКТНОЇ ЛЕКСИКИ В
ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ ЗАКЛАДАХ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....145**

Левшунова Олена

**ЕСЕ ЯК ВИД НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ НА ЗАНЯТТЯХ
УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ.....150**

Павлюк Наталія

**ВПЛИВ МЕМІВ, РЕКЛАМИ Й ВІДЕО НА ВИВЧЕННЯ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ
МОВИ У ШКОЛІ.....158**

РОЗДІЛ 4

МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ ТА ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВО

Білоконенко Людмила

МІЖКУЛЬТУРНІ ВІДМІННОСТІ ЯК ДЖЕРЕЛО КОНФЛІКТІВ.....174

Прохасько Маркіян

**ТЛУМАЧЕННЯ НАВКОЛИШНЬОГО СВІТУ ЯК РОБОТА АВТОРА З
МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ.....182**

РОЗДІЛ 5
МОВНО-ЛІТЕРАТУРНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ В УМОВАХ
СУСПІЛЬНИХ КРИЗ І ВИКЛИКІВ

Іванова Ольга

ВТІЛЕННЯ ОСНОВНИХ ЕКЗИСТЕНЦІЙНИХ КАТЕГОРІЙ У ПОВІСТІ-ПРИТЧІ
Р. БАХА «ЧАЙКА ДЖОНАТАН ЛІВІНГСТОН».....191

Носок Анастасія, Савенок Марія

ІНТЕРПРЕТАЦІЯ КОНЦЕПТУ ХАТА В «КОБЗАРІ» ТАРАСА ШЕВЧЕНКА.....196

Оздемір Оксана

СИМВОЛІКА РОМАНУ ІЄНА БЕНКСА «ОСИНА ФАБРИКА».....206

ХРОНІКА

Совтис Наталія, Волос Наталія, Шкарбан Тамара

Всеукраїнська науково-практична конференція «УКРАЇНСЬКА МОВА В
НАЦІОНАЛЬНОМУ ТА СВІТОВОМУ ВИМІРАХ» (м. Рівне, 29 травня
2025 року).....212

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ.....223

ЗМІСТ.....225

Наукове видання

ЛІНГВІСТИЧНІ СТУДІЇ МОЛОДИХ ДОСЛІДНИКІВ

Збірник наукових праць «Лінгвістичні студії молодих дослідників»

У збірнику збережено авторську орфографію і пунктуацію

Автори опублікованих матеріалів несуть повну
відповідальність за підбір, точність наведених фактів,
цитат, власних найменувань, статистичних та інших відомостей

Випуск 14

Головний редактор *Волос Н. П.*

Заступники головного редактора *Адах Н. А., Гаврилюк Н. В., Ричагівська Ю. Є.*

Відповідальна за випуск *Волос Н. П.*

Лінгвістичні студії молодих дослідників: Збірник наукових праць. Рівне : РДГУ. 2025. Вип. 14.
229 с.

Linguistic Studios of Young Researchers: A Collection of Scientific Papers. Rivne: RSUH. 2025.
Issue 14. 229 p.

This collection includes materials from a conference dedicated to the memory of Professor Kalenyk Shulzhuk and Professor Halyna Vokalchuk, including articles by young researchers and leading experts in philology and linguodidactics.

For scholars, teachers, graduate students, philology students, and schoolchildren.

This publication was produced as part of the research project "Linguistic Studios of Young Researchers" by the Department of Ukrainian Language and Slavic Studies at Rivne State Humanitarian University.

Адреса редколегії:

кафедра української мови імені професора К. Ф. Шульжука
Рівненського державного гуманітарного університету, вул. Пластова, 31, м. Рівне, 33000.